

De Tweede Kamer
Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
t.a.v. dhr. R. Plasterk, informateur
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Utrecht, 12 januari 2024

Betreft: **Nú doorpakken op weg naar een Rookvrije Generatie**

Geachte heer Plasterk,

Niemand wil dat kinderen gaan roken. Toch komen kinderen nog té vaak en té makkelijk in contact met tabak en andere rookwaren, zoals e-sigaretten (vapes). Roken is de grootste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte in Nederland. Roken is extreem verslavend: 80% van de mensen die roken wil eigenlijk stoppen. Ruim de helft van de mensen die niet (kunnen) stoppen, sterft vroegtijdig aan de gevolgen. Jaarlijks overlijden ongeveer 20.000 Nederlanders vroegtijdig aan de gevolgen van roken. Dit kunnen en moeten we voorkomen.

Met politiek, overheden, vele organisaties en individuen werken we toe naar **een Rookvrije Generatie**, als onderdeel van een Gezonde Generatie. We streven een samenleving na waarin kinderen worden beschermd tegen (mee)roken en de verleidingstactieken van de tabaksindustrie. De steun voor maatregelen is enorm en er zijn mooie stappen gezet, maar we zijn er nog lang niet. In 2022 rookten 2,7 miljoen volwassenen en naar schatting raken elke week honderden kinderen verslaafd aan nicotine. Het gebruik van e-sigaretten is alarmerend in opkomst onder kinderen.

We bevinden ons nu in een cruciale fase. De afgelopen jaren zijn belangrijke maatregelen gepresenteerd. Nog niet alle aangekondigde maatregelen zijn echter ingevoerd én er zijn nieuwe maatregelen nodig. Dit vinden niet alleen wij. 9 op de 10 Nederlanders (89%) vinden dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabak.¹ De komende kabinetsjaren zijn hierin bepalend.

Een stevige preventieaanpak is de afgelopen jaren meermaals aanbevolen als oplossingsrichting voor het dreigende zorginfarct, bijvoorbeeld door de WRR in het rapport 'Kiezen voor Houdbare Zorg'. Het zorgstelsel piept en kraakt. Er ligt een taak voor de overheid om meer preventieve maatregelen te nemen die de gezondheid van alle Nederlanders bevorderen. Zo wordt ook de gezondheidskloof tussen mensen met een lage en hogere sociaaleconomische positie kleiner. Het streven naar een Rookvrije Generatie is daarvan een belangrijk onderdeel. Daartoe doen wij zes voorstellen aan u voor het nieuwe regeerakkoord.

Overkoepelend

❖ **Omarm ambitie Rookvrije Generatie en nieuwe maatregelen, met voldoende financiering**

Om een Rookvrije Generatie te realiseren, is van belang dat het nieuwe kabinet de ambitie voor een Rookvrije Generatie omarmt, de noodzaak van nieuwe – nationale en Europese – maatregelen onderschrijft en structureel voldoende financiële middelen reserveert voor tabaksontmoediging. De afgelopen jaren is additioneel ruim 14 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld. Het is belangrijk dat die middelen structureel worden verankerd.

¹ *Draagvlakonderzoek tabaksontmoediging 2023*, uitgevoerd door Verian in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij.

Concrete maatregelen

1. Verhoog jaarlijks de prijs van tabak & e-sigaretten (vapes) en zet extra in op stoppen met roken

Regelmatige, substantiële prijsverhogingen zijn de meest effectieve maatregel om roken terug te dringen. In 2024 gaat een pakje sigaretten bijna 11 euro kosten. Het is essentieel dat de prijs vanaf 2025 jaarlijks blijft stijgen met minimaal 10% bovenop inflatie. De accijns op rooktabak en cigarillo's moet extra omhoog om het prijsverschil met sigaretten te verkleinen. Ook moet er zo snel mogelijk een verbruiksbelasting op e-sigaretten worden ingevoerd. Het is hierbij cruciaal dat rokers gedurende hun stopproces toegang hebben tot effectief bewezen, laagdrempelige en vergoede stoppen-met-roken-zorg. De komende jaren heeft de zorg ondersteuning nodig om stoppen met roken tot een speerpunt te maken, zodat aandacht voor roken in de zorg net zo normaal wordt als handen wassen bij iedere patiënt.

2. Versnel afbouw tabaksverkoop naar alleen tabaksspeciaalzaken

Rookwaren zouden alleen nog te koop mogen zijn in een beperkt aantal tabaksspeciaalzaken. Het huidige kabinetsplan is om dit in 2032 te realiseren, maar dit kan en moet véél sneller. Ook zou het goed zijn als er uiteindelijk een vergunning nodig is om tabak te mogen verkopen. Ook hebben gemeenten behoefte aan instrumentarium om te kunnen sturen op het aantal tabaksverkooppunten.

3. Stel budget beschikbaar voor meerjarige bewustwordings- en stopcampagnes

Campagnes gericht op stoppen met roken zijn bewezen zeer effectief. De effecten zijn het grootst bij intensieve, langdurige campagnes die ook gericht zijn op mensen met een lagere sociaaleconomische positie. Het is van groot belang dat het kabinet hier voldoende budget voor reserveert.

4. Creëer meer wettelijk rookvrije omgevingen

Zien roken, doet roken. Daarom hebben voorlopers uit diverse sectoren hun terrein vrijwillig rookvrij gemaakt. Het is tijd om daarop door te pakken met wetgeving, zoals het in overleg met branches uitwerken van het aangekondigde rookverbod voor kindomgevingen (o.a. sportterreinen, speeltuinen en kinderboerderijen) en een aanvullend rookverbod voor terrassen, OV-haltes en auto's met kinderen.

5. Verhoog minimumleeftijd, al dan niet via generatiegebonden verbod

Om roken minder toegankelijk te maken voor jongeren, moet de minimumleeftijd voor het kopen van nicotineproducten omhoog, bijvoorbeeld naar 21 jaar. Een variant is een generatiegebonden verbod, waarbij kinderen geboren vanaf een bepaald jaar nooit meer nicotineproducten mogen kopen. Dit is een veelbelovende aanvullende maatregel, bovenop bewezen effectieve maatregelen als campagnes.

We doen een dringende oproep aan het nieuwe kabinet om deze effectieve maatregelen te nemen. Zo krijgen Nederlandse kinderen de kans rookvrij op te groeien. Graag pakken we samen met het nieuwe kabinet door op weg naar een rookvrije toekomst. We wensen u veel succes met de uitvoering van uw opdracht.

Met hartelijke groet,

Carla van Gils

Voorzitter Gezondheidsfondsen voor Rookvrij

Jolande Sap

Voorzitter Thematafel roken Nationaal
Preventieakkoord

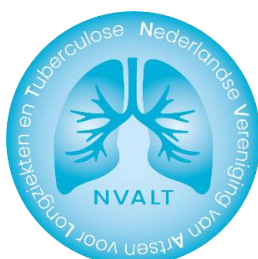
OP WEG NAAR EEN
**ROOKVRIJE
GENERATIE**

Deze brief wordt ondersteund door de volgende 33 organisaties:

Hartstichting

OP WEG NAAR EEN
**ROOKVRIJE
GENERATIE**

